

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2000/25/EÜ seoses heitkoguste etappide kohaldamisega kitsarööpmeliste traktorite suhtes”

KOM(2011) 1 lõplik – 2011/0002 (COD)

(2011/C 132/09)

Pearaportöör: **Brendan BURNS**

2. veebruaril 2011 otsustas nõukogu ja 20. jaanuaril 2011 Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2000/25/EÜ seoses heitkoguste etappide kohaldamisega kitsarööpmeliste traktorite suhtes”

KOM(2011) 1 lõplik – 2011/0002 (COD).

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee juhatus tegi 18. jaanuaril 2011. aastal käesoleva arvamuse ettevalmistamise ülesandeks ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust määras Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu 470. istungjärgul 15.–16. märtsil 2011 (16. märtsi 2011. aasta istungil) pearaportööriks Brendan Burnsi ja võttis vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 147, vastuhääli ei olnud, erapooletuks jäi 7.

1. Kokkuvõte ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on kindlal veendumusel, et põllumajandus- ja metsatraktorite mootoritest paisatavate kahjulike süsinikmonooksiidi, lämmastikoksiidide, süsivesinike ja tahkete heitmete vähendamine on väga tähtis samm ELi õhu kvaliteedi eesmärkide saavutamise suunas.

1.2 Komitee on veendunud, et inimeste tervise ja keskkonna parandamisele suunatud õigusakti aluseks tuleb võtta selged tehnilised, majanduslikud ja sotsiaalsed hinnangud.

1.3 Komitee sõnul kinnitavad sõltumatud uuringud ja Euroopa Komisjoni kogutud andmed seda, et tuleb anda lisaagea asjakohaste järeletootlussüsteemide väljatöötamiseks ja nende paigaldamiseks spetsiaaltraktoritele, mis vastavad nõuetele kõrgekvaliteediliste põllukultuuride viljelemiseks, peaarõhuga viinamarjaistandustel.

1.4 Komitee toetab komisjoni ettepanekut lükata direktiivi 2000/25/EÜ artikliga 4 ettenähtud kuupäevad etappide IIIB ja IV tüübikinnituseks ja esmakordseks kasutuselevõtuks T2, C2 ja T4.1 kategooria traktorite puhul edasi kolm aastat.

1.5 Komitee on veendumusel, et käesoleva ettepaneku aluseks olnud uurimused ei näita piisava kindlusega, et nende traktorite puhul on IV etapi nõuetega vastavusse viimine teostatav.

1.6 Komitee soovib Euroopa Komisjonil viia – piisava aja jooksul (soovitavalt 2014. aasta lõpuks) – läbi täiendava uurimuse IV etapi teostatavuse kohta, siis kui tehnoloogia on piisavalt arenenud, ning kui see on asjakohane, teha täiendavaid

muudatusettepanekuid seoses kitsarööpmeliste traktoritele IV etapis esitatud nõuete või nende täitmisajaga.

1.7 Komitee soovib väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ja traktorite heitgaase käsitlevate õigusaktide edasiste arengute mõju ühiselt üksikasjalikult hinnata ning nimetatud õigusakte teistele seadmetele mitte laiendada ilma õigusakti asjakohase analüüsimiseta ja võimaliku läbivaatamiseta.

1.8 Kuna kõik muudatused väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavate mootorite heitgaase käsitlevas direktiivis 97/68/EÜ viiakse automaatselt sisse ka traktorite direktiivi (2000/25/EÜ), soovib komitee komisjonil võtta mõju hindamisel arvesse traktorite erijooni üldiselt, eriti aga kitsarööpmeliste traktorite erijooni, ehkki need ei kuulu direktiivi 97/68/EÜ reguleerimisalasse.

2. Sissejuhatus

2.1 Direktiiv 2000/25/EÜ käsitleb põllumajandus- ja metsatraktoritele paigaldatud diiselmootoreid võimsusega 18 kW kuni 560 kW. See sätestab süsinikmonooksiidi, lämmastikoksiidide, süsivesinike ja tahkete osakeste heitkoguste piirmäärad. Direktiivis seatakse eri etappidele üha rangemaid piirväärtuseid koos vastavate tähtaegadega gaasiliste ja tahkete osakeste heitmete piirväärtuste kohaldamiseks. Järgmised etapid on IIIB (algus 1. jaanuaril 2011) ja IV (algus 1. jaanuaril 2014).

2.2 Põllumajandus- ja metsandustraktorite heitgaaside piirväärtuseid muudeti 2005. aastal. Sel ajal laiendati väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinatele paigaldatavaid mootoreid käsitleva direktiivi (97/68/EÜ, mida muudeti direktiiviga 2004/26/EÜ) sätete kehtivust ka põllumajandustraktoritele, ilma et nende nõuete tehnilise teostatavuse kohta oleks koostatud spetsiaalset mõjuhinnangut. Teisalt nähti direktiivi artikli 4

punktis 8 ette teostatavuse uuringu läbiviimine enne etappide IIIB ja IV kohustuslikuks muutmist.

2.3 Spetsiaaltraktorid töötati Euroopas välja viimase 40 aasta jooksul, et mehhaniseerida töö spetsiifiliste kultuuride viljelemiseks mõeldud iseloomulikel pinnavormidel ja eritingimustes, nt viinamarjaistandustes, viljapuuaedades jms, peamiselt Kesk- ja Lõuna-Euroopas. Nimetatud eksploatatsiooninõuded kehtivad üksnes Euroopas ning spetsiaaltraktorid on töötatud välja üksnes selle turu jaoks. Traktorite raamdirektiivis 2003/37/EÜ liigitatakse nimetatud kultuuride viljelemisel kasutatavad põllumajandus- ja metsandustraktorid kategooriatesse T2, C2 ja T4.1 üldnimetusega kitsarööpmelised traktorid.

2.4 Paralleelselt traktorite väljatöötamisega on tehtud ümberkorraldusi⁽¹⁾ spetsiaalsete kultuuride viljelemisel, et optimeerida saaki ja selle kvaliteeti. Ümberkorraldused on leidnud aset tänu kitsarööpmeliste traktorite kättesaadavusele sedavõrd, et mõned kõrgeima kvaliteedi ja suurima saagikusega põllukultuurid ELis sõltuvad täielikult traktoritest.

2.5 IIIB ja IV etappide ranged nõuded puudutavad ka selliste järeltöötlussüsteemide paigaldamist mootoritesse, mis on mootori enda mõõtmega võrreldes väga suured ning mille paigaldamist piiravad oluliselt nende eksploatatsiooninõuded. Kõnealustes traktorites kasutatakse samasuguseid mootoreid nagu ka teiste traktoritüüpide puhul; peamine erinevus seisneb mootoriruumi suuruses ja mootoriruumi ümber oleva ala piiratuses.

2.6 Traktoritootjad ei saa paigaldada mootoreid koos järeltöötlussüsteemidega ning samal ajal jätkuvalt täita suurust ja manööverdamisvõimet puudutavaid eksploatatsiooninõudeid, mis on aga nende masinate olulised tehnilised näitajad.

2.7 Neid järeldusi kinnitavad mitmed komisjoni taotlusel läbi viidud uuringud, kus soovitakse kõnealused traktorid täielikult vabastada IIIB ja IV etappide nõuete täitmisest või lükata nõuete täitmise tähtjaid edasi vähemalt 5 aastat.

2.8 Nende traktorite aastane läbimüük on umbes 26 000 ja nad moodustavad 16 % uute traktorite turust ELis. Vaja on tegutseda, vastasel juhul ei lubata turule enam ühtegi uut IIIA

etapi nõuetele vastavat traktorit. Sel juhul ei saaks nad enam keskkonnakaitsesele kaasa aidata, samuti tähendaks see ligikaudu 80 000-le põllumajanduse valdkonnas töötavale inimesele töisesmaid ohutusriske, kuna vanematel traktoritel puuduvad paljud tänapäevased ohutusseadmed. Traktoritööstusest ja traktoriosade tarneahelast kaoks 3 000 töökohta, mis kõik asuvad ELis.

3. Direktiivi muutmise ettepanek

3.1 Ettepanekuga muudetakse direktiivi 2000/25/EÜ, lükates etappide IIIB ja IV nõuete täitmise T2, C2 ja T4.1 kategooria traktorite puhul edasi kolm aastat.

4. Üldised märkused

4.1 Komitee toetab komisjoni lähenemisviisi, mis on kooskõlas kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga [KOM(2001) 31 lõplik],⁽²⁾ kus kinnitatakse vajadust parandada õhukvaliteeti, vähendades heitkoguseid otse tekkekohas, võttes vähendamise kindlaksmääramisel aluseks põhjalikud teaduslikult põhjendatud teadmised ja majanduslikud hinnangud ning usaldusväärse ja ajakohase teabe.

4.2 Komitee toetab komisjoni ettepanekut, milles kohaldatakse neid põhimõtteid IIIB ja IV etappide puhul.

4.3 Teisalt jääb komitee arvates ebaselgeks, kas IV etapi mootoreid on võimalik kitsarööpmelistele traktoritele paigaldada, nii et neile esitatud eksploatatsiooninõuded oleksid jätkuvalt täidetud. Komisjon peab nimelt oluliseks jälgida aja jooksul tööstuses toimuvaid tehnilisi arenguid, pidades silmas IIIB ja IV etapi piirväärtuste saavutamise suunas tehtud edusamme.

4.4 Komitee soovib komisjoni väljapakutud seiremenetluse osana koostada enne IV etapi kohustuslikuks muutmist raport, kus töestatakse IV etapi teostatavust kitsarööpmeliste traktorite puhul ning tehakse võimalikud direktiivi muudatusettepanekud.

4.5 Komitee leiab, et direktiivi 2000/25/EÜ muutmisel 2005. aastal eesmärgiga laiendada IIIB ja IV etapi nõudeid väljaspool teid kasutatavatel sõidukitelt põllumajandus- ja metsandustraktoritele üldiselt, eeskätt spetsiaaltraktoritele, ei viidud läbi mõjuhindamist, mistõttu tekkis vajadus täiendava muudatuse järele.

Brüssel, 16. märts 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ Seejuures on ELilt saadud üldise põllumajanduspoliitika raames märkimisväärset majandusabi.

⁽²⁾ EÜT C 154 E, 29.5.2001, lk 218.